

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 98/2020 vp hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Telia Finland Oyj kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallisen lausuntonsa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (jäljempänä myös SVPL), ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä.

Tiivistelmä keskeisimmistä kommentteista

- Uusi radiolupaan perustuva lupajärjestely vähäiseen ja paikalliseen verkkoliiketoimintaan sekä verkkoteknisen yhteysnopeusvelvollisuuden asettaminen toimiluvissa eivät nähdäksemme ole tarpeellisia ja riittävästi perusteltuja
- Matkaviestinverkkotoimilupien kestoja, uusimista ja jatkamista koskevat muutosehdotukset ovat kannatettavia, mutta esitämme pieniä täydennyksiä
- Passiivisen infrastruktuurin sääntelyssä ja erityisesti sen soveltamisessa tulee huolehtia investointien turvaamisesta
- Kupariverkkojen purkamisen ja korvaamisen sääntelyssä ehdotamme muutosta pienten hankkeiden rajaamiseksi ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Erinomaisen matkaviestinpalvelujen saatavuuden takia ei Suomessa pääsääntöisesti tarvita Traficomien asettamia ehtoja verkkoinfran purkamiselle ja korvaamiselle
- Yleispalveluna tarjottavan laajakaistan miniminopeutta ei ole tarpeen nostaa
- Valtakunnallisten palvelunumeroiden hintasääntelyä koskeva sääntelyehdotus on puutteellisesti perusteltu ja juridisesti ongelmallinen. Ehdotettu muutos tulisi poistaa eduskuntakäsittelyssä.
- Telia pitää valitettavana, että käyttäjien oikeuksia koskeva sääntely perinteisille teleyrityksille entisestään lisääntyy, tiukentuu ja monimutkaistuu sekä valtaosa Suomen kansallisesta sääntelystä jää voimaan – ja sekin jopa lisääntyy. EU-direktiivin alkuperäinen tavoite käyttäjien oikeuksia koskevan sääntelyn harmonisoinnista ei toteudu.

Yritystiedot

Telia Finland Oyj
Pasilan asema-aukio 1, 00520 HELSINKI
Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus 1475607-9, ALV REK 1475607-9

Taajuuksien käyttö ja verkkotoimiluvat

Vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen (6§)

Esitetyn 6 pykälän mukaan vähäistä ja paikallista teletoimintaa rajatulla maantieteellisellä alueella voisi harjoittaa Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän radioluvan nojalla, valtioneuvoston myöntämän verkkotoimiluvan sijasta.

Perustelujen mukaan kyseessä olisi rajaamattomalle käyttäjäpiirille tarjottava palvelu, jota ei kuitenkaan tarjottaisi suurelle käyttäjäryhmälle tai valtakunnallisesti, vaan rajatulla alueella melko vähäiselle määrälle käyttäjiä. Näin ollen toiminnan tulisi olla melko pienimuotoista. Tällaista verkkopalvelua voitaisiin tarjota esimerkiksi satamassa, oppilaitoksessa, tehdasalueella tai rajatulla asuinalueella, kuten kylässä tai kaupunginosassa. Taajuusalueet, joilla kyseinen toiminta radioluvan nojalla olisi mahdollista, määriteltäisiin valtioneuvoston taajuusasetuksessa.

Telia ei näe tarvetta kyseisen tyyppiselle lupamenettelylle, eikä hallituksen esityksessäkään ole riittävästi perusteltu, mihin tarpeeseen tällaista mallia tarvittaisiin. On syytä huomata, että paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen rajatulle käyttäjäpiirille on mahdollista jo nyt.

Esitetyn lupajärjestelyn määrittely on varsin epäselvä ja säännöksen tulkinta olisi erittäin haasteellista. Jokaisessa tapauksessa olisi tarpeen erikseen linjata, mikä olisi riittävän rajattu alue ja mikä olisi riittävän vähäinen määrä käyttäjiä, jotta toiminta olisi radioluvan nojalla sallittua. Sääntely ei ole yksiselitteistä ja ennakoitavaa.

Telia pitää tärkeänä, että yleiseen teletoimintaan myönnettävät luvat ovat jatkossakin valtioneuvoston päätösvaltaan kuuluvia, neutraalin kilpailutilanteen ja taajuustehokkuuden varmistamiseksi. Telia ehdottaa kyseisen muutoksen poistamista.

Mikäli ehdotettua muutosta ei poistettaisi, on kiinnitettävä huomiota eri toimijoiden kohtelun tasapuolisuuteen. Yleistä teletoimintaa harjoittavia toimijoita tulee koskea yhtäläiset oikeudet ja velvoitteet. Esimerkiksi esityksen 16 §:n ehdot koskevat verkkotoimiluvanvaraista toimintaa, jossa uutena velvoitteena on valtioneuvoston mahdollisuus asettaa verkkoteknistä yhteysnopeutta koskevia ehtoja, eli ehto vaikuttaisi tukiasematiheyteen ja verkon välityskykyyn. Vastaavaa ehtoa ei voisi asettaa pelkän radioluvan varassa toimivalle.

Esityksestä ei ilmene, mitä taajuuksille tapahtuu, jos niitä ei haeta tai oteta käyttöön. Tällaisissa tilanteissa taajuudet tulisi osoittaa valtakunnalliseen kaupalliseen käyttöön niiden tehokkaan käytön varmistamiseksi. Radioluvassa tulisi määritellä seikkaperäiset ehdot taajuuksien käyttöönotolle ja luvan kestolle sekä luvan peruuttamiselle. Lisäksi radioluvassa tulisi määritellä, että muun muassa ehdotetun toiminnan häiriöttömyyden, tehokkaan käytön ja mahdollisen yhteenliittämisen takaamiseksi pelkän radioluvan nojalla operoiva toimija vastaa esimerkiksi häiriöistä ja mahdollisista yhteenliittämisen- ja muista kustannuksista.

Verkkotekninen yhteysnopeus toimilupaehtona (16§)

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että matkaviestinverkon toimiluvissa voitaisiin asettaa ehdoksi tietyn verkkoteknisen yhteysnopeuden mahdollistaminen. Perusteluissa ei ole avattu mitään ongelmaa tällä pyritään ratkaisemaan.

Matkaviestinpalvelujen tarjoajat sitoutuvat asiakassopimuksissaan määriteltyjen nopeuksien tarjoamiseen, ja tätä nopeuslupausta säädellään vielä yksityiskohtaisesti EU:n verkko-neutraliteettisääntelyllä. Suomen matkaviestinverkkojen laatutasoa pidetään yleisesti hyvänä.

Ehdotettujen toimilupaehtojen asettaminen voisi aiheuttaa toimiluvan haltijoille erittäin suuria, koko toimilupakauden jatkuvia kustannuksia. Näitä kustannuksia ei ole ehdotuksessa pyritty arvioimaan. Kustannusten kokoluokkaa voi arvioida Traficom in teettämän yleispalvelunopeuden toteuttamisen kustannusselvityksen perusteella. Tässä selvityksessä tietyn verkkoteknisen nopeuden takaamisen arvioidaan aiheuttavan kymmenien miljoonien kustannukset.

Telia ehdottaa tämän muutosesityksen poistamista.

17 a § Toimiluvan jatkaminen ja 17 b § uusiminen

Telia kannattaa esitetyt ehdotukset, koska ne voivat olla hyvinkin merkittäviä verkkoinvestointien ja ennakoitavuuden kannalta. Ehdotuksia tulisi kuitenkin joiltakin osin täydentää. Jatkamisen (17 b §) esteeksi on ehdotuksessa mainittu Liikenne- ja viestintävirastossa vireillä oleva 42 luvun mukainen valvontapäätös. Telia pitää tätä perustetta liian laveana ja avoimena, koska se mahdollistaa minkä tahansa vireillä olevan tapauksen olevan toimiluvan jatkamisen esteenä. Käytännössä 42 luvun mukaisia tapauksia teleyrityksiä kohtaan on vireillä lähes jatkuvasti. Ehdotusta tulisi muuttaa toimilupaehtojen rikkomiseen liittyväksi ja siten, ettei osoitettuja rikkeitä tai laiminlyöntejä ole korjattu määräaikaan mennessä, esimerkiksi seuraavasti:

"2) Liikenne- ja viestintävirastossa ei ole vireillä lain 16 §:n perustuva lain 42 luvussa säädetty valvontapäätös... virheen tai laiminlyönnin vuoksi, jota ei ole korjattu asetetussa määräajassa".

Puhelinverkon käytöstä perittävä korvaus – 65§

Telia vastustaa ehdotettua muutosta 65 pykälään. Ehdotettu sääntely on juridisesti kyseenalaista eikä sääntelylle ole perusteltuja tarpeita. Hallituksen esityksen mukaan 65 pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa valtakunnallisten tilaajanumeroiden access-hintaa ei saisi hinnoitella erikseen. Tämän myötä jatkossa valtakunnallisten tilaajanumeroiden hinnoittelu määräytyisi liittymäsopimuksen mukaan ja maksaisi normaalin matkapuhelinmaksun tai paikallispuhelinmaksun verran.

Ehdotettu 65 pykälän muutos kohdistuu tukkutason access-palvelun myyntiin, mutta pykälän perusteluista käy ilmi, että tarkoituksena olisi säädellä teleyritysten vähittäishinnoittelua ja puuttua yrityksen tuotteistukseen. Telia ei pidä juridisesti mahdollisena, että vähittäishinnoittelua säädeltäisiin tukkutason sääntelyn kautta. Hinnoittelun säänteleminen edellyttäisi selkeää lakitasoista normia.

Telia katsoo että vähittäishintojen sääntelylle ei ole perusteltua tarvetta millään keinolla, ei edes suoralla, selkeällä vähittäishintojen sääntelyä koskevalla normilla, joka olisi erittäin poikkeuksellinen sääntelykeino. Teleyritykset tarjoavat asiakasyrityksilleen laajan valikoiman erilaisia numerointiratkaisuja, esimerkiksi ilmaisia 0800 -numeroita, tavallisia tilaajanumeroita ja erihintaisia maksullisia palvelunumeroita. Luonnoksen perusteluissa ei ole tarkasteltu markkinoita kattavasti eri vaihtoehdot huomioiden, vaan ainoastaan vaillinaisesti.

Teleyrityksen asiakasyritykset päättävät mitä numerotyyppiä ne haluavat käyttää ja siten minkä suuruisia maksuja yritykseen soittamisesta soittajalta veloitetaan. Yritykset käyttävät soittamisen hintaa yhtenä asiakaspalvelunsa strategiakeinona, jolla voidaan ohjata asiakaskontaktitapaa. Valtakunnallinen palvelunumero on yksi osa tätä keinovalikoimaa. Vähittäishintojen ja yrityksen tuotteistuksen sääntelemisen olisi erittäin tiukka toimenpide, eikä siihen tässä tapauksessa ole minkäänlaisia perusteita. Sääntelyllä ei tule puuttua loppuasiakashintoihin, vaan niiden tulee määräytyä kilpailuilla markkinoilla.

Telia ehdottaa muutosehdotuksen poistamista. Mikäli ehdotusta ei poisteta, Telia ehdottaa toissijaisena vaihtoehtona siirtymäajan jatkamista vuoden 2023 loppuun. Siirtymäajan jatkaminen on tarpeen, sillä yritysnumeroita koskevat sopimukset ovat tyypillisesti pitkäkestoisia.

Passiivisen infrastruktuurin sääntely

Lain valmisteluvaiheessa annetuissa lausunnoissa oli käsitelty passiivisen infrastruktuurin sääntelyä. Passiivisen infrastruktuurin osalta vaadittiin jopa hintasääntelyä. Samanaikaisesti esimerkiksi 5G-verkon laajeneminen ja kuituverkkojen rakentaminen edellyttävät operaattoreilta merkittäviä lisäinvestointeja, myös passiiviseen infrastruktuuriin.

Lisäinvestointeja tarvitaan esimerkiksi nykyisiin mastoihin ja pylväisiin sekä laittiloihin, jotta niihin voitaisiin asentaa lisää antennoja ja laitteita. Lisäksi tarvitaan täysin uusia mastoja, pylväitä ja laittiloja. Näiden investointien toteutuminen ja hintasääntelyn käyttäminen olisivat täysin ristiriitaisia.

Telia pitää tärkeänä, että viestintäpolitiikka edistää pitkäjänteistä Suomen viestintäinfrastruktuurin kehittämistä, jossa investointeihin kannustetaan. Hintasääntely tulisi aiheuttamaan investointihalukkuuden vähenemistä, vieläpä tilanteessa, jossa lisäinvestointeja esimerkiksi 5G-verkkojen rakentamisen yhteydessä erityisesti tarvitaan.

Perusteeton hintasääntely jäykistäisi passiivisen infrastruktuurin markkinoiden toimintaa, heikentäisi eri toimijoiden kannusteita investoida infrastruktuuriin ja hidastaisi 5G-verkon rakentamista.

Tältä osin Telia ei ehdota muutoksia hallituksen esityksen mukaiseen sääntelyyn, sillä se on tältä osin direktiivin mukaista. Direktiivin vaatimuksia tiukempi sääntely olisi Suomen viestintäinfrastruktuurin kannalta haitallista.

81 c § Kupariverkon poistaminen tai korvaaminen

HMV-yrityksen poistaessa tai korvattaessa vanhaa kupariverkkoa tulisi sen tehdä ilmoitus kuusi kuukautta ennen aiottua toimenpidettä Liikenne- ja viestintävirastolle. Virasto voisi ennen ilmoitettua aloituspäivää asettaa tiettyjä ehtoja ja velvollisuuksia.

Telia esittää, että säännökseen lisättäisiin pieniä hankkeita koskeva poikkeus, joka rajaisi ne ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Muutoin säännöksen soveltaminen johtaisi erittäin raskaaseen hallinnolliseen taakkaan sekä teleyritykselle että valvontaviranomaiselle ja kasvattaisi tarpeettomasti näiden kustannuksia. Rajausta voisi perustua esimerkiksi tosiasialliseen tilaajamäärään ja/tai verkon pituuteen.

Pykälän 81 c perusteella Traficom voi asettaa velvollisuuksia, esimerkiksi velvollisuuden rakentaa kuituverkko purettavan kupariverkon tilalle. Tämä pykälä on Suomen olosuhteissa ongelmallinen, sillä se voi johtaa tarpeettomiin lisäkustannuksiin vanhojen kupariverkkojen ylläpitämiseksi. Tämä luonnollisesti hidastaa siirtymää modernimpiin teknologioihin. Suomen olosuhteissa ei todellisuudessa ole kustannussyistä mahdollista korvata kupariverkkoja kuituverkoilla kaikilla alueilla. Säännöksen soveltamisessa Liikenne- ja viestintäviraston tuleekin olla varovainen. Suomessa on erittäin kattavat matkaviestinverkot, joiden kautta kyetään tarjoamaan kupariverkon palveluita korvaavia tuotteita kattavasti. On syytä myös muistaa, että kupariverkon palveluiden korvaaminen matkaviestinverkon palveluilla on ollut Suomen viestintäpoliittinen linjaus tähän saakka. Teliällä oli aiemmin tähän velvoittava ehto matkaviestinverkon toimiluvissa, 2G- ja 3G-verkon osalta. EU-direktiivin myötä tästä hyväksi havaittu linjaus on nyt vaarassa muuttua, mikäli Traficom ei harkinnassaan ota matkaviestinverkon korvaavuutta huomioon.

Yleispalvelu

Yleispalvelu-internetyhteyden nopeutta ehdotetaan hallituksen esityksessä nostettavaksi nykyisestä 2 Mbit/s -nopeudesta 5 Mbit/s-nopeuteen. Hallituksen esitys on ristiriidassa valmisteluvaiheessa tehtyjen asiantuntijaselvitysten kanssa. Esimerkiksi Liikenne- ja viestintäviraston selvityksen mukaan direktiivin edellyttämät palvelut on toteutettavissa nykyisellä yleispalvelunopeudella. Tässä yhteydessä on syytä todeta yleispalvelun tarkoitus: se on viimesijainen turvaverkko ja saatavuuden takaaja, mikäli tarjolla ei ole markkinaehtoisia ratkaisuja. Lisäksi teledirektiivin yhtenä lähtökohtana on, että yleispalveluvelvoitetta ei tulisi käyttää verkkoinvestointien edistämisen välineenä.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan ehdotettu nopeus nostaisi yleispalveluyritysten kustannuksia merkittävästi, n. 10 – 22 miljoonaa euroa, jolla parannettaisiin vain joidenkin satojen asuntojen yhteyksien saatavuutta. Kyse olisi suhteettomasta veloitteesta. Jos ehdotettu yhteysnopeus ja voimassa olevat laatuvaatimukset säilyvät ennallaan, on erittäin todennäköistä, että yleispalvelun kustannukset tulevat jatkossa korvattavaksi valtion varoista. Muutaman yksittäisen kotitalouden palvelun laadun parantamiseksi nopeuden noston ja siitä aiheutuvien uusien mastojen ja tukiasemien rakentamisen sijaan parempaan lopputulokseen päästään kaupallisilla ratkaisuilla, esimerkiksi ulkoisella antennilla ja siihen liitettävällä sisäisellä wifi-reitittimellä.

Selvitysten ja erityisryhmien lain valmisteluvaiheessa antaman palautteen perusteella yleisen ja erityisryhmien yleispalvelunopeuden nostolle ei ole tarvetta. Jos yleistä yhteysnopeutta tulisi jostain syystä lisätä, nopeuden noston tulisi kustannusvaikutukset huomioiden olla enintään 50 prosenttia nykyisestä, jolloin yleispalvelu olisi 3 Mbit/s. Samalla voimassa olevat laatuvaatimukset tulisi poistaa.

Yleispalvelusääntelyä sovellettaisiin paitsi kuluttajiin, myös mikroyrityksiin. Direktiivi ei velvoita sääntelyn soveltamista muihin kuin kuluttajiin, mutta esityksessä kansallista liikkumavaraa on laajennettu koskemaan myös mikroyrityksiä. Positiivista on, että soveltamisalaa kavennettiin lainvalmisteluvaiheessa, mutta sääntelyssä tulisi pitäytyä

direktiivin mukaisen minimisääntelyn tasolla, kun samanaikaisesti esitetään yleispalvelunopeuden merkittävää nostoa. Pitäytyminen hallituksen esityksen mukaisessa soveltamisalassa nostaisi yleispalvelun tuottamisen kustannuksia entisestään, sillä taloudellinen taustaselvitys koski ainoastaan kotitalouksia. Telia katsoo, että yleispalvelun soveltamisalan tulisi koskea ainoastaan kuluttajia.

Käyttäjän oikeudet

Telia pitää valitettavana, että käyttäjän oikeuksia koskeva sääntely perinteisille teleyrityksille entisestään tiukentuu ja monimutkaistuu ja valtaosa Suomen kansallisesta sääntelystä jää voimaan. EU-direktiivin alkuperäinen tavoite käyttäjien oikeuksia koskevan sääntelyn harmonisoinnista ei siten toteudu.

Kuten FiCom ry, myös Telia pitää valitettavana, että sääntelyä ei ole tässä yhteydessä kyetty selkeyttämään ja keventämään, vaan niin sanotut Suomi-lisät jäisivät lainsäädäntöön edelleen. Teetetyt selvityksen mukaan keventäminen olisi mahdollista esimerkiksi sääntelyssä, joka koskee toimituksen viivästystä ja sopimuksen purkamista eräänntyneiden maksujen vuoksi.

Lisäksi selvityksen mukaan sopimusten muuttamista koskevan säännöksen palauttaminen silloisen viestintämarkkinalain muotoon, jossa olosuhteiden olennainen muuttuminen oikeuttaisi viestintäpalvelusopimuksen muuttamiseen, voisi olla tietyillä edellytyksillä mahdollista. Esitämme, että sopimusmuutostilannetta koskevaan 114 §:n 1 mom. lisätään uusi 3) kohta:

Teleyritys saa muuttaa toistaiseksi voimassa olevan viestintäpalvelusopimuksen mukaisia maksuja ja muita sopimusehtoja kuluttajan vahingoksi vain:

-----

3) muusta erityisestä syystä olosuhteiden olennaisesti muututtua.

Määräaikaisten matkaviestinverkon puhelinliittymäsopimusten maksimikeston lyhentäminen ei olisi Telian mielestä tarpeellista eikä siihen olisi veloitetta EU-direktiivin perusteella. Kuten hallituksen esityksen perusteluista käy ilmi, maksimiajan lyhentämisen vaikutukset ovat varsin epävarmoja.

Hallituksen esityksen mukaisesti Telia kannattaa, että 12 kuukauden maksimiaikaa sovelletaan vain matkaviestinverkon puhelinliittymiä koskeviin kuluttajasopimuksiin. Kuten hallituksen esityksen perusteluissa on todettu, muiden kuin puheliittymien tarjoaminen ”vaatii teleyritykseltä enemmän investointeja ja kiinteitä kustannuksia. Investointien kannalta on puolestaan tärkeää saada varmuus asiakkaan sitoutumisesta.” Telia kannattaa hallituksen esityksen rajausta määräaikaisten sopimusten soveltamisalasta.

Mikäli matkaviestinverkon puhelinliittymäsopimusten maksimikestoä päädytään hallituksen esityksen mukaisesti lyhentämään, ehdotettu 12 kuukauden maksimikesto on järkevä ja muutuskustannuksiltaan kohtuullinen, koska asiakkaille on jo nykysääntelyn mukaan mahdollistettava 12 kuukauden sopimukset.

Tiedon saannin estoa koskeva määräys

Telia on osallistunut Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry:n lausunnon valmisteluun ja viittaa tiedon saannin estoa koskevan sääntelyn osalta FiComin lausuntoon.

Tiivistettynä kantamme on: suodattamista koskevan 185 §:n määräyksen soveltamisala on hyvin ongelmallinen, ja siihen mahtuu laaja joukko rikosnimikkeitä, joten soveltamisalan rajaaminen tulee muuttaa vain tiettyjä rikoksia koskevaksi. Sääntelyn nojalla annettavien määräysten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

Viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävät laitteet (244 a §) ja korvaukset (301 a§)

Telia on osallistunut Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry:n lausunnon valmisteluun ja yhtyy tältä osin FiComin lausuntoon, jonka sisältö on seuraava.

Esitetty 244 a §:n säännös on lakea, koska siinä ei edellytetä konkreettista uhkaa kansalliselle turvallisuudelle, ja verkon kriittinen osa on määritelty väljästi. Lisäksi kansallinen turvallisuus on pykälän perusteluissa määritelty erittäin laajasti, esimerkiksi "voi aiheuttaa vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille tai muille tärkeille eduille". Lisäksi säännös poikkeaa SVPL 10 ja 11 §:stä kansallisen turvallisuuden osalta, joissa uhan tulee olla ilmeinen. Esitämme, että esitettyyn säännökseen lisätään termi ilmeinen, jolloin se vastaisi mainittuja lain voimassa olevia pykäläiä ja edellyttäisi konkreettista uhkaa. Koska säännös puuttuu merkittävästi teleyritysten toiminnan harjoittamiseen, pelkän uhan olemassaolo olisi liian matala kynnys säännöksen soveltamiselle, koska uhka on käsitteenä hyvin lakea ja abstrakti. Ilmeinen vaarantuminen edellyttää uhalta todennäköisyyttä ja konkretiaa.

Pidämme erittäin keskeisenä sitä, että ennen poistomääräyksen antamista verkonomistajaa on kuultava ja varattava tälle mahdollisuus korjata havaitut turvallisuuspuutteet.

Säännöksessä kriittinen verkon osa on määritelty siten, että sellaisena pidetään toimintoja ja toimenpiteitä, joiden avulla hallitaan ja ohjataan keskeisellä tavalla verkkoa ja siellä kulkevaa liikennettä. Koska säännöksellä puututaan merkittävästi perusoikeuksiin, tulee perusoikeusrajoitusten olennaisen sisällön ilmetä itse laista, jossa on määriteltävä rajoitukset tarkkarajaisilla ja riittävän täsmällisillä säännöksillä. Jotta kriittisen osan määritelmä olisi riittävän tarkkarajainen, tulisi sitä täsmentää siten, että kriittisten osien ulkopuolelle rajataan kiinteän verkon liityntäverkot ja matkaviestinverkon radioliityntäverkot, sillä nämä eivät ole verkon kriittisiä osia.

244 a §

Viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävät laitteet

Viestintäverkkolaitetta ei saa käyttää yleisen viestintäverkon kriittisissä osissa, jos on painavia perusteita epäillä, että laitteen käyttäminen vaarantaisi *ilmeisesti* kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta. Viestintäverkon kriittisenä osana pidetään toimintoja ja toimenpiteitä, joiden avulla hallitaan ja ohjataan keskeisellä tavalla verkkoa ja siellä kulkevaa liikennettä. *Kriittisenä osana ei pidetä kiinteän verkon liityntäverkkoa ja matkaviestinverkon radioliityntäverkkoa.*

Jos teleyritys joutuu poistamaan laitteita verkon kriittisistä osista viranomaisen päätöksellä, säännöksen (301 a §) mukaan yritys on oikeutettu täyteen korvaukseen taloudellista menetyksistä. Liikenne- ja viestintäviraston tulee tehdä korvauspäätös samassa yhteydessä poistomääräyksen kanssa tai viimeistään neljän kuukauden kuluessa siitä. FiCom pitää korvausta koskevaa säännöksen 1 momenttia lähtökohdiltaan oikeudenmukaisena ja hyvin perusteltuna.

Lain voimaantulon jälkeen korvausoikeus koskee vain tilanteita, joissa ”poistomääräyksen taustalla on sellainen merkittävä ja olennainen olosuhteiden muutos tai muu syy, jota viestintäverkon omistaja tai muu haltija ei ole voinut kohtuudella ennakoida”. Verkon omistajalla ei kuitenkaan lähtökohtaisesti ole ennen investointipäätöstään painavia perusteita epäillä laitteiden käyttämisen vaarantavan kansallista turvallisuutta, esimerkiksi kansainvälisten suhteiden vaarantumista. Viestintäverkkolaitte on voinut olla liikenne- ja viestintäviraston määräyksen mukainen sen investointihetkellä, mutta ei enää myöhemmin annettavan määräyksen nojalla, jolla kriteeristöjä muutetaan. Korvaus maksettaisiin poistettavaksi määräytyistä viestintäverkkolaitteista, jotka ovat olleet käytössä kulloinkin voimassa olleen sähköisen viestintäpalvelulain ja sen nojalla annetun liikenne- ja viestintäviraston määräyksen mukaisina. Näillä perusteilla täyden korvauksen periaate tulisi koskea sellaisenaan myös lain voimaantulon jälkeistä aikaa.

Korvaussäännöksen selkeyden, tarkkarajaisuuden ja perustuslain omaisuudensuojan 15.2 § perusteella ehdotamme säännöstä muutettavaksi seuraavasti:

301 a §

Korvaus poistettavaksi määräytyistä viestintäverkkolaitteista

Viestintäverkon omistajalla tai muulla haltijalla on oikeus saada valtion varoista täysi korvaus 244 a §:n nojalla **annetun määräyksen** poistettavaksi määrätystä vuoksi **aiheutuvista taloudellisista menetyksistä** viestintäverkkolaitteesta, jos viestintäverkkolaitte on otettu käyttöön ennen lain voimaantuloa. Korvauksen perusteena ovat viestintäverkkolaitteen poistamisesta ja korvaamisesta aiheutuneet tosiasialliset kustannukset ja muut taloudelliset menetykset. Viestintäverkon omistajan tai muun haltijan on huolehdittava siitä, että laitteen poistamisesta ja korvaamisesta aiheutuvat kulut jäävät mahdollisimman pieniksi. Korvaamisesta päättää Liikenne- ja viestintävirasto. Korvausta koskeva päätös on annettava samassa yhteydessä kuin 244 a §:n mukainen poistomääräys tai viimeistään neljän kuukauden kuluessa siitä.

~~Edellä 1 momentissa tarkoitetun korvauksen voi saada myös lain voimaantulon jälkeen käyttöön otetusta viestintäverkkolaitteesta, jos viestintäverkkolaitetta koskevan poisto määräyksen taustalla on sellainen merkittävä ja olennainen olosuhteiden muutos tai muu syy, jota viestintäverkon omistaja tai muu haltija ei ole voinut kohtuudella ennakoida.~~

Tapio Haapanen
Telia Finland Oyj / Lakiasiat

